

OUT OF PRINT

Bert Bakker

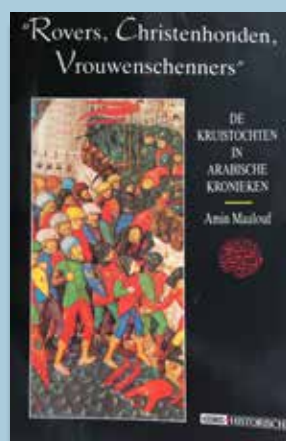
DE KRUISTOCHTEN, GEZIEN DOOR ARABISCHE OGEN

'Iedereen die iets afwist van de Franken, had beesten in hen gezien die slechts superieur waren in moed en strijd lust, zoals dieren superieur zijn in kracht en agressie'. Een uitspraak van een Fries of een Viking uit de tijd dat Karel de Grote de heidenen in het Noorden met geweld tot Christenen maakte? Nee!

Het is een zin uit een kroniek van ene Oesama Ibn Moenkidh, daterend van begin twaalfde eeuw. Hij beschrijft de aanval op de Syrische stad Antiochië door de eerste groep kruisvaarders, in het jaar 1098. Een Libanese journalist-historicus, Amin Maalouf, haalt hem - en andere chroniqueurs - aan in zijn boek *Rovers, Christenhonden, Vrouwen-schenners - De Kruistochten in Arabische kronieken*. Vertaald uit het Frans verscheen het in 1986 bij uitgeverij Kosmos.

Maalouf roept een beeld op van de kruistochten, gezien door de ogen van de bewoners van de streken die de kruisvaarders bezochten. Een beetje vergelijkbaar dus met het in 2016 verschenen *Islam and The West: Why Do They Hate Us So Much?* van de Islamitische geleerde Wahih Makky.

Maaloufs studie verheldert veel. Wat ik bijvoorbeeld niet wist is dat de Turken, Syriërs, Arabieren en Palestijnen, die de kruisridders vanaf 1096 zagen ver-

schijnen, niet spraken van Christenen maar van 'Franken'. Kennelijk zagen ze de kruisvaarders - die inderdaad hoofdzakelijk uit Duitsland en Frankrijk kwamen - vooral als een volk dat gebied kwam veroveren. Niet zozeer als Christenen die een religieuze oorlog tegen Islamieten kwamen voeren. Overigens waren er ook kruisvaarders afkomstig uit Engeland (Richard Lionheart). Zuid- en Oost-Europese Christenen deden inderdaad amper mee.

De kaliefs en emirs die deze 'Frankische' horden hun wereld zagen binnendringen - een wereld die toen in veel opzichten rijker en meer ontwikkeld was (wiskunde, astrologie!) dan de Europese - zagen aanvankelijk de omvang van de bedreiging niet, laat Maalouf zien. Ze waren gewend dat

groepjes pelgrims de Christelijke heiligdommen van Jeruzalem en Bethlehem bezochten. Toen de ernst wél doordrong bleek dat onderlinge verdeeldheid het onmogelijk maakte om effectief tegenwicht te bieden aan die brute, bloed-dorstige, bemoeizuchtige Franken.

Maaloufs verhaal toont wat er altijd gebeurt als een groep, door eigen ideologie verblind, een domein betreedt waar andere waarheden en wetten gelden: onvermijdelijke oorlog! 'Bewoners' van het accountantsdomein die indertijd de ideologisch gedreven 'horden' zagen komen, herkennen wellicht de verbouwereerdheid...

Een antwoord op de vraag wat ten diepste de botsing tussen Islam en Christendom verklaart, geeft het boek helaas niet. Half uit onvrede daarover zocht ik de letterlijke betekenis van 'Islam' op. Die blijkt: 'overgave' of 'onderwerping' aan Allah.

Kan daarin een antwoord schuilen? Overgave - je neerleggen bij de feiten - staat haaks op de mentaliteit in de Christelijke wereld. Westerlingen vinden dat ze zich - vroeger zeker ook in Gods naam - met alles en iedereen mogen bemoeien. Onderwerping aan het lot versus beheersing. Schuilt daarin de kern van een botsing die duizend jaar geleden begon?